

Lavabo

Maria Sixtová

Bakalářská práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Design skla

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Maria Sixtová**
Osobní číslo: **K18027**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Design skla**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Vůně jako identita**

Zásady pro vypracování

1. Konzultace s vedoucím diplomové práce
2. Zpracování návrhů, modely, kresebné studie
3. Vypracování písemné doprovodné zprávy zahrnující všechny etapy návrhu
4. Fotodokumentace
5. Obeznamení s použitou technologií
6. Realizace v materiálu

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- ADLEROVÁ, A. České užité umění 1918-1938. Praha, 1983.
ADLEROVÁ, A. Současné sklo. Praha, 1979.
DRAHOTOVÁ, O.; LANGHAMER, A. a kol. České sklo. Nový Bor, 1985.
KOLESÁR, Z. Kapitoly z dějin designu. Praha: VŠUP, 2009. ISBN 978-8086863283
LANGHAMER, A. Legenda o českém skle. Tigris, 2000. ISBN 80-86062-02-3.
MILLER, J.; LIEBE, F.; HILL, M. Sklo 20. století. Bratislava: NOXI, 2005. ISBN 80-89-179-21-5.
PELCL, J. a kol. Český design 1995-2000. Praha, 2001.
PETROVÁ, S. České sklo. Praha: Gallery, 2001. ISBN 80-86010-44-9.
PIJOAN, J. Dějiny umění 1.-11. díl. Praha: Knižní klub: Balios, 1998.
ŠINDELÁŘ, D. Současné umělecké sklo v Československu. Praha, 1970.
ZHOR, I. Proměny soudobého výtvarného umění. Praha: SPN, 1992. ISBN 80-04-25555-8

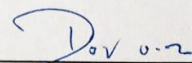
Časopisy a periodika

Glassreview/glasrevue, Tvar, Domov, Umění a řemeslo, Ars vitraria, Neues Glas/New Glass,
www.glassrevue.com, Sklář a keramik, Keramika a sklo

Vedoucí bakalářské práce: **prof. MgA. Petr Stanický, MFA**
Ateliér Design skla

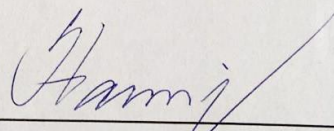
Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2020**

Termín odevzdání bakalářské práce: **21. května 2021**

doc. Mgr. Irena Armutidisová
děkan

prof. MgA. Petr Stanický, MFA
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 15. prosince 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 6.5.2021

Jméno a příjmení studenta: Marie Šixtová

Galma

podpis studenta

ABSTRAKT

Ve své bakalářské práci se věnuji tématu rituální očisty těla i ducha. Mým cílem bylo vytvořit zázemí jen pro sebe, kde bych si mohla užít péči o sebe sama. Místo, které bude oltářem pro vykonání rituálu. Ústředním motivem a symbolem očisty je skleněné lavabo podpořeno o skleněné paravány. V textové části se věnuji historii hygieny a předmětům spojených s očistou, zabývám se i historií paravánů a jejich využití v prostoru. Dále se věnuji rešerším a v praktické části představuji hlavní myšlenky a proces realizace závěrečné práce.

Klíčová slova: lavabo, rituální očista, hygiena, intimita, identita, místa, voda, paraván, sklo, skleněné trubice

ABSTRACT

In my bachelor thesis I devoted to the theme of ritual cleanse as well as spirit. My aim was to create my own supportive environment where I could enjoy taking care of myself. A place designated to be an altar where I could execute ritual itself. The main motive as well as a symbol of cleanse is a glass lavabo supported by glass screen. In the textual part I focused on the history of hygiene, items related to hygiene and I addressed to the history of screens and their placement in space. I also dedicated to researches and in the practical part I present the main ideas and the process of realization of my thesis.

Keywords: lavabo, ritual cleanse, hygiene, intimacy, identity, places, water, screen, glass, glass tubes

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce prof. MgA. Petru Stanickému, M.F.A. za jeho ochotu a cenných rad, kterých se mi dostalo v průběhu studia. Poděkování patří asistentce MgA. Ireně Czepcové a MgA. Lubomíru Šurýnovi, bez jejich pomoci a konzultací by práce nevznikla. Děkuji i oponentce Ladě Semecké, která to se mnou neměla lehké, ale do poslední chvíle mi věřila. Dále bych poděkovala mistrům a ostatním ze Sklářny Janštejn za jejich vstřícnost mi pomoci. Také nesmím zapomenout na svého přítele Jiřího Pražáka za jeho ochotu a pomoc při realizaci mé bakalářské práce. A v neposlední řadě děkuji mé rodině, bez které bych dnes tyto řádky nepsala, přátelům a celému kolektivu na Ateliéru skla. Tito lidé mi byli vždy nablízku, podali mi pomocnou ruku, když bylo nejhůře a vždy ve mne věřili.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně dne 28. 5. 2021

Maria Sixtová

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 OSOBNÍ HYGIENA	12
1.1 VÝVOJ OČISTY A OSOBNÍ HYGIENY	12
1.1.1 Čistota	12
1.1.2 Voda	12
1.1.3 Omývání	13
1.2 TOALETNÍ NÁČINÍ	13
1.2.2 Lázně	15
2 PARAVÁN	16
2.1 PARAVÁN, MOBILNÍ INTERIÉROVÝ DOPLNĚK	16
2.2 FUNKCE PARAVÁNU	16
2.3 HISTORICKÝ VÝVOJ PARAVÁNU	17
2.4 PARAVÁNY 21. STOLETÍ	17
3 REŠERŠE	18
3.1 RITUÁLY	18
3.1.1 Lukas Blaha	18
3.2 PARAVÁNY	19
3.2.1 Jingu Phoenix Space Planning Organization	19
3.2.2 Anya Sebton	20
3.2.3 Joel Escalona	21
3.3 PRUHY	22
3.3.1 Pruhy v designu	22
3.3.2 Pruhy v architektuře	26
3.4 PRÁCE SE SKLENĚNÝMI TRUBICEMI	27
3.4.1 Petr Stanický	27
II PRAKTICKÁ ČÁST	28
4 KONCEPT	29
4.1 VÝVOJ KONCEPTU	29
4.2 VNÍMÁNÍ OČISTY	29
5 HLEDÁNÍ	30
6 NAVRHOVÁNÍ A FINÁLNÍ ŘEŠENÍ	34
8 INSTALACE	50
9 ZÁVĚR	51
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	52

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	53
SEZNAM OBRÁZKŮ	54
SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	56
SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ.....	56

ÚVOD

Vždy mne lákaly nové cesty, směry, poznání, a to především ve skle. Něžné vůně uchované v zajímavě tvarovaných, jindy zdánlivě obyčejných lahvičkách a flakonech mne odjakživa fascinovaly. Pravdou je, že si v olejíčcích, mastičkách a parfémeh neskutečně libuji, na druhou stranu je také pravdou, že nejvíce prožívám a miluji naši osobní vůni, která utváří naši osobní identitu. Prostor, jakým je koupelna není místem jenom mým, ale i ostatních členů rodiny. Chtěla jsem vytvořit zázemí jen pro sebe, kde bych mohla v klidu meditovat a užít si péči o sebe sama. Místo, kde se budu cítit dobře, v bezpečí a bude mi příjemné. Místo, které bude symbolem čistoty.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 OSOBNÍ HYGIENA

1.1 Vývoj očisty a osobní hygieny

Celý průběh dlouhého vývoje živočišných druhů se vyvíjel v různé potřeby a vznikala základní struktura pro *sociologii očisty*, v první řadě očisty lidské.¹

1.1.1 Čistota

Samotná hygiena a péče o tělo bývá obvykle považována za světskou záležitost. Starověké civilizace vnímaly tělesnou čistotu za úzce spjatou s čistotou duchovní, a proto byl kladen důraz právě na ni. Tělesná očista byla jedním z důležitých prostředků, jak docílit duchovní očisty.

Živly jako je oheň, země, povětří a voda byly zásadní pro svoji očištnou moc.²

1.1.2 Voda

Ve starověkých kulturách byla voda vnímána za *materia prima* – *pralátkou*, prapůvodní pramen všeho živého. Pramen životodárný či ničivý, předobraz potopy světa.³

*Voda byla prostředkem fyzické i duchovní očisty, vnější omývání bylo obřadním úkonem, jímž bylo možno vykonat očistu od hříchů.*⁴

Jak již bylo zmíněno, chápání očisty je také záležitost profánní jako je tomu např. u křtu, tj. *lázní znovuzrození*⁵. Jedná se symbolický akt, při kterém se člověk uvede do křesťanské církve. Voda neboli svěcená voda je pro daný obřad zásadní. Křtěnec je pokropen žehnanou vodou nebo je polit svěcenou vodou na hlavu.

Užitím světské vody se člověku dostávalo Boží milosti, odpuštění a spásy. Dotyčného měla ochraňovat před zlem a různými nemocemi. Účinky vody měly zajistit bohatou úrodu a plodnost. Svěcení vody bylo důležité i pro různé slavnosti. Na Zjevení Páně se žehnala voda tříkrálová nebo se světila voda velikonoční.⁶

¹ SMITH, Virginia. *Dějiny čistoty a osobní hygieny*. Praha: Academia, 2011. ISBN 978-80-200-1885-4.

² RUIZOVÁ, Libuše. *Očista ducha i těla: tělesná hygiena v kulturní historii*. Praha: Národní památkový ústav, generální ředitelství v Praze, 2013. ISBN 978-80-7480-001-6.

³ Tamtéž str. 14

⁴ tamtéž, str. 12

⁵ tamtéž, str.

⁶ tamtéž

1.1.3 Omývání

Nejpřirozenější způsob, jak ze sebe smýt nejrůznější nečistoty je omytí rukou. Očistou se nemyslí jen smýt ze sebe špínu. Myslí se špína duchovní, smýt hříchy, které nás tíží.

Očistné lázně celého nebo jen části těla při obřadech jsou známé od dob starověku. Napovídají tomu nalezené nádobky na vodu starověkých civilizací. Omytí rukou před vstupem do chrámu a před samotnou modlitbou bylo pro první křesťany zažitým rituálem. S postupem času bylo omytí rukou nahrazeno kropením svćenou vodou.

Člověk dodržoval každodenní rituál ranní očisty, aby ze sebe smyl noční nečistoty. Tento zvyk měl člověka připravit do nového dne. Dalším rituálem a nutností bylo omytí rukou před jídlem či Božím pokrmem.

Velký význam mělo i omývání mrtvého. Očištění od pozemských hříchů připravilo zesnulého na cestu do posmrtného života. Poslední pomazání neboli svátost nesla podobný význam.⁷

1.2 Toaletní náčiní

Výrobě toaletního náčiní se člověk věnuje už po staletí a těšilo se mu velké oblibě. Tvar výrobku byl vždy úzce spjat s funkcí. Pro výrobu se používaly i vzácné a luxusní materiály. Kosmetické soupravy se mohly rovnat šperkům, odpovídají tomu i nálezy z odlišných dob a kultur. V toaletním náčiní se odráží i symbolický význam, který je promítnut ve tvarech a použitých motivech finálního produktu.⁸

1.2.1 Lavabo

Lavabo jinak řečeno umyvadlo se závěsnou nádrží na vodu uchycené na ramínku nebo je přímo ukotvené na stěně.⁹ Jedná se o kamennou (mramorovou) nebo měděnou mísu s kovovou, nejčastěji cínovou nádrží či zásobníkem na vodu. Liturgická umyvadla se nacházela v kostelní sakristii, když se jednalo o velké lavabo, tak bylo umístěno v chrámovém refektáři.¹⁰

⁷ RUIZOVÁ, Libuše. *Očista ducha i těla: tělesná hygiena v kulturní historii*. Praha: Národní památkový ústav, generální ředitelství v Praze, 2013. ISBN 978-80-7480-001-6.

⁸ VOKÁČOVÁ, Věra. *Lavabo-flakon: hygienické a toaletní náčiní pěti staletí*. Praha

⁹ VOKÁČOVÁ, Věra. *Lavabo-flakon: hygienické a toaletní náčiní pěti staletí*. Praha

¹⁰ BLAŽÍČEK, Oldřich J. a Jiří KROPÁČEK. *Slovník pojmů z dějin umění: názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malby a užitého umění*. Vyd. 2. Praha: Aurora, 2013. ISBN 978-80-7299-104-4.

Rituální omytí rukou v lavabu se stalo důležitou součástí při světském stolování. Umývání si rukou před jídlem je dnes zažitým rituálem, ale jedná se o návyk zcela novodobý.

Lavaba se vyráběla jak z obecných, tak drahých kovů nebo keramiky. Raritou byly nálezy dochovaných lavab vyrobených z křišťálu a perleti.

Symbolika v nádobách se neodrážela jen v použití materiálu, rozhodoval o tom i samotný tvar nádoby. Časté vyhotovení mís bylo do podoby *mušle*, *posvátné*, *nevyčerpatelné*, *životodárné nádoby*.¹¹ Symbol mušle měl představovat ženské pohlaví a plodnost.

Závěsná nádržka měla kohoutek na vodu a byla zdobena maskaronem,¹² častá podoba byla zoomorfní např. delfín a ryba. Dále bychom je našly ve formě vegetabilní nebo dokonce i geometrického tvaru.¹³

1.2.1 Umyvadlo s konvicí

Umyvadlo s konvicí či džbánem na vodu se také mohlo nazývat lavabem. Umyvadlo sloužilo pouze pro vodu a ruce se nechávaly polévat pomocí džbánu. Polévání mělo symbolizovat tekoucí pramenitou vodu. Omývací souprava se denně užívala i při stolování v domácnosti, apartmánech nebo na hostinách. Na rozdíl od světského umyvadla se soupravy pro denní užití vyráběly z kovu, keramiky, porcelánu nebo skla.¹⁴

Lavabo se závěsnou nádrží bylo umístěno v kuchyních, ale mohly jsme jej najít i v obytných částech domu, bylo součástí interiéru úředních budov, a jak již bylo zmíněno výše, lavabo bylo světským symbolem a nacházelo se i v klášterních refektářích. Vývoj lavab se neustále vyvíjel, například v průmyslové éře devatenáctého století přichází jeho změna v materiálu a začíná se vyrábět sériově jako sanitární nádoba.

¹¹ RUIZOVÁ, Libuše. *Očista ducha i těla: tělesná hygiena v kulturní historii*. Praha: Národní památkový ústav, generální ředitelství v Praze, 2013. ISBN 978-80-7480-001-6. str.34

¹² DUFKOVÁ, Eudmila. *Osobní hygiena na šlechtických sídlech: [katalog výstavy pořádané 19.6.-30.9.2003 v kočárovně Státního zámku Vranov nad Dyjí]*. Brno: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2003. ISBN 80-86752-08-9.

¹³ RUIZOVÁ, Libuše. *Očista ducha i těla: tělesná hygiena v kulturní historii*. Praha: Národní památkový ústav, generální ředitelství v Praze, 2013. ISBN 978-80-7480-001-6.

¹⁴ DUFKOVÁ, Eudmila. *Osobní hygiena na šlechtických sídlech: [katalog výstavy pořádané 19.6.-30.9.2003 v kočárovně Státního zámku Vranov nad Dyjí]*. Brno: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2003. ISBN 80-86752-08-9.

1.2.1 Měděnice

Výraz měděnice je staročeský pojem pro slovo lavabo. Název se vztahuje nejspíše i k umyvadlům vyrobených např. z cínu, fajánse apod. nejedná tedy jen o měď.¹⁵

1.2.1 Akvamanile

Akvamanile je latinský název pro malou kovovou často bronzovou nádobku v podobě konvičky se zoomorfním motivem. Nádobka je stylizovaná do tvaru lva, koně nebo do podoby fantaskního zvířete sfingy či gryfa. Nádobka se v raném středověku používala při liturgii. Sloužila jako světský předmět k polévání a rituálnímu obmytí rukou.¹⁶

1.2.2 Lázně

Hygienické návyky byly u vyspělých civilizací každodenní záležitostí. Již od dob starověku se setkáváme s důkladně promyšlenými vodními systémy a potrubími vedoucí přes podlahy a stropy, jako tomu bylo v antickém Římě. Zde vznikly první thermy, které umožňovaly lidem koupání i v zimě. Lázně si lidé dopřávali, nejen pro potřebnou očistu lidského těla, ale i pro setkávání se s lidmi a budování společenského života.¹⁷

První raně středověké lázně byly spojeny s výstavbou klášterních staveb. Bylo zcela normální, že lázně a koupele byly poskytnuty pocestným a žebrákům, kteří zrovna procházeli.¹⁸ V období středověku neznali kanalizaci, proto bychom většinu lázní hledali poblíž vodních odtoků. Od 14. století sloužily lázně k osobní hygieně a údržbě těla. V průběhu staletí se hygiena pomalu přesouvá do soukromí, ale lázeňské domy stále fungují a jsou oblíbenými i v 19. století.

¹⁵ VOKÁČOVÁ, Věra. *Lavabo-flakon: hygienické a toaletní náčiní pěti staletí*. Praha

¹⁶ RUIZOVÁ, Libuše. *Očista ducha i těla: tělesná hygiena v kulturní historii*. Praha: Národní památkový ústav, generální ředitelství v Praze, 2013. ISBN 978-80-7480-001-6.

¹⁷ https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/28145/řimáková_2013_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y

¹⁸ VOKÁČOVÁ, Věra. *Lavabo-flakon: hygienické a toaletní náčiní pěti staletí*. Praha

2 PARAVÁN

Kapitola druhá se věnuje předělovacím stěnám tzv. paravánům, zástěnám neboli oddělovacím stěnám. Paravány jsou velmi chytré interiérové řešení pro rozdělení prostoru. Za poslední dobu obliba paravánu vzrostla a tomuto tématu se věnuje spousta designérských a architektonických firem i studií. Vznikají opravdu elegantní a minimalistické interiérové prvky.

2.1 Paraván, mobilní interiérový doplněk

Ekvivalentem pro slovo paraván je výraz **paravent** (z franc.), **španělská stěna**.¹⁹ Paraván je lehká a snadno přenosná stěna z jednoho nebo seskládaná z více dílů, vzájemně spojených k sobě pomocí pantů. Zástěna je z dřevěné nebo kovové rámové kostry potažená nejrůznějšími materiály např. textiliemi, papírem, malovanou tapetou, kůží, anebo dřevěnou výplní.²⁰

Zajímavostí je tzv. **krbová zástěna**. Většinou jednodílná a menší velikosti. Její funkcí bylo tlumení tepla od krbu. Na konci 18. a v 19. století se staly velmi oblíbenými krbové zástěny a paravány vykládané porcelánovými kachlemi. Významná manufaktura Josiaha Wedgwooda vyráběla v Etrurii i kameninové kachle. Krbové zástěny vyplněné kameninovými kachlemi se zanedlouho těšily velké oblibě v období viktoriánském.

Další raritou je drobná stolní zástěna oválného tvaru chránící plamen svíčky od průvanu a skvělým pomocníkem při čtení. Termín pro drobnou zástěnu vychází z francouzského slova **ecran a lumière**,²¹

2.2 Funkce paravánu

Paraván neboli zástěna zajišťuje soukromí a případnou ochranu před průvanem a světlem. Paraván nám umožňuje během chvíle rozdělit místnost a dokáže nám vytvořit soukromé zákoutí nebo intimní zástěnu na převlečení.

¹⁹ BLAŽÍČEK, Oldřich J. a Jiří KROPÁČEK. *Slovník pojmů z dějin umění: názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malby a užitého umění*. Vyd. 2. Praha: Aurora, 2013. ISBN 978-80-7299-104-4.

²⁰ TOGNER, Milan. *Historický nábytek: terminologický slovník historického nábytku od gotiky po počátek 20. století: materiálová skladba – technologie – typologie a slohové projevy*. Brno: Datel, 1993.

²¹ TOGNER, Milan. *Historický nábytek: terminologický slovník historického nábytku od gotiky po počátek 20. století: materiálová skladba – technologie – typologie a slohové projevy*. Brno: Datel, 1993.

2.3 Historický vývoj paravánu

Vnik paravánů se datuje od dob starověké Číny. První zmínky pochází z dynastie Čou (771-256 př. n. l.), kdy byl nalezen jednodílný panel. Za dynastie Chan (206 př. n. l.) byly vynalezené skládací dřevěné paravány.²² Zástěna měla pevnou základnu a byla tvořena malovanými nebo jinak zdobených panely z masivu dřeva, které byly spojené kovovými závěsy.

Za dynastie Tang (618-907) se nahradilo masivní dřevo a odlehčilo se papírem a hedvábím.²³ Kovový prvek byl odstraněn a vyměněn za lanka, hedvábné šňůrky a kožené pásky. Zobrazení na paravánech bylo různorodé podle oblasti vzniku.

Do Evropy se paravány rozšířily až v době středověku, konkrétně v 15. století. Britští cestovatelé přivezli několik kopií, které se dostaly až k francouzským a nizozemským obchodníkům. Poptávka po paravánech se v průběhu staletí měnila.²⁴

2.4 Paravány 21. století

Jedná se o opravdu praktický prvek do interiéru, který má svoje opodstatnění a účel. Různé módní trendy se odráží i v paravánech. Designéři často pracují se zástěnou v interiérech bytů, kanceláří, restaurací, kavárnách, ale i například v exteriéru na zahrádkách. Dnešní podoba paravánu je velmi rozmanitá, a to především i kvůli inovativnosti v materiálech jako je plast.²⁵ Zástěny se navrhují i jako produkt s dalším možným využitím např. paravány s úložným prostorem, zrcadlem nebo dokonce květníkem na rostlinu. Taková to zástěna nám umožňuje co nejlepší využití místa. Velká většina známých designérů se chopila příležitosti navrhnout zajímavé paravány. Zástěny se těší velké oblibě a určitě tomu tak bude i nadále.

²² *Diplomová práce: Mobilní paraván pro maséry* [online]. 2018. Dostupné také z: https://www.fa.cvut.cz/galerie/diplomove-prace/2018-1-strnadova-mobilni-paravan-73296/f5-dp-2018-strnadova-alice-alice_strnadova_diplomova_prace.pdf?fbclid=IwAR3mni0sCQPZWix4A60ppxJGAJCqiwFHewKJms_PWX-YCvSX96ZcuSdRIEě

²³ tamtéž

²⁴ Paravány a jejich historie. *Tapetuju.cz* [online]. Dostupné z: <https://tapetuju.cz/obsah/5> – Historie-paravanu

²⁵ Paravány – funkčné doplnky interiéru. *Zaveska* [online]. 2016. Dostupné z: www.zaveska.sk/paravany-funkcne-dopluky/

3 REŠERŠE

Zde bych se ráda věnovala umělcům a designérům, kteří mne ovlivnili nebo inspirovali pro moji bakalářskou práci. Kapitulu Rešerše jsem dále rozdělila do čtyř podkapitol, a to Rituály, Paravány, Pruhy a Práci se skleněnými trubicemi. Rozškátulkování kapitol je záměrné, abychom dokázali přehledněji porovnávat tvorbu autorů mezi sebou. Je možné, že se někteří autoři budou zároveň prolínat i do jiných podkapitol.

3.1 Rituály

3.1.1 Lukas Blaha

Blaha je nadaný tanečník, herec, žonglér a performer. Patří mezi zakládající členy novocirkusového uskupení Cink Cink Cirk. Spolupracoval se skupinami Tantehorse nebo Spitfire Company. V průběhu studia se účastnil stáží v Berlíně a na Instiut del Teatre v Barceloně. Po úspěšné umělcově bakalářské inscenaci s názvem Dó, na které spolupracoval s režisérkou Janou Stárkovou, můžeme opět dvojici spatřit na dalším projektu v podobě sice-specifik performance v areálu karlínské kasárny. Jedná se o absolventské představení Lukase Blahy s názvem Lavabo. Performer inscenaci situoval do bývalého bazénu v karlínském areálu. Lukas zkoumá se zaujetím téma očisty. Autor vnímá každý pohyb a snaží se o propojení sebe sama s daným místem. Fascinován svým tělem. Očista je i o vnímání myšlenek, o koncentraci a oproštění se od všeho. Blaha svoje sólo začíná běžnou činností vytírání podlahy. Každý pohyb tanečníka je ladný a promyšlený.²⁶

Obrázek 1 *Lukas Blaha, Lavabo, 2019*

²⁶ LAVABO – EXPERIMENTÁLNÍ OČISTA [online]. 2019. Dostupné také z: <https://www.tanecniaktuality.cz/recenze/lavabo-experimentalni-ocista>

3.2 Paravány

V podkapitole níže představím samotné autory a designérská studia, která mě zaujala pro svoji tvorbu paravánů neboli dělicích zástěn.

3.2.1 Jingu Phoenix Space Planning Organization

Projekční agentura Jingu Phoenix Space Planning Organization zkráceně JG Phoenix založena roku 2008 se věnuje širokému spektru luxusních prostor. Vytváří prostory v souladu s orientálním nádechem, kladou důraz na harmonii mezi architekturou, životním prostředím a člověkem. Společnost JG Phoenix dosud dokončila řadu vynikajících projektů pro restaurace, kanceláře, kluby, lázně, maloobchodní prostory a vily, mezi nimiž bylo mnoho oceněno cenou za design.²⁷

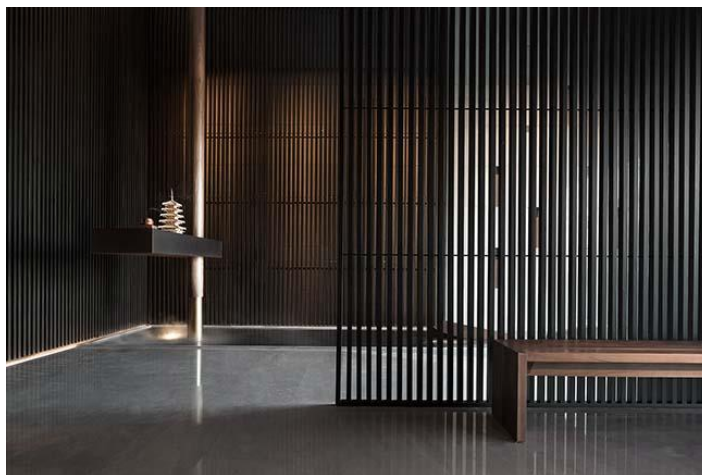
Firmu JG Phoenix jsem si vybrala pro projekt luxusní restaurace nacházející se v čínském Shantou s názvem Sui Han San You. Název vychází z tradiční čínské kultury, kde je borovice, bambus a švestkový květ znám jako Sui Han San You (tři přátelé zimy). Shodou okolností patří restaurace třem přátelům.

Obrázek 2 Jingu Phoenix Space Planning Organization, restaurace Sui Han San You

²⁷ ABOUT JINGU PHOENIX SPACE PLANNING ORGANIZATION [online]. Dostupné také z: <https://www.architonic.com/en/microsite/jingu-phoenix-space-planning-organization/10001814>

Restaurace je dvoupodlažní prostor s vysokým stropem. Jingu Phoenix přiznala dřevěné konstrukce, trámy a sloupy ve stylu Tang. Designérský tým vytvořil minimalistický styl a velmi rafinovaně rozdělil a odlehčil prostor pomocí dřevěných ořechových sloupků, které umožnily průhledy z různých stran restaurace.²⁸ Velmi hravé, a přitom elegantní pojetí prostoru se JG Phoenix týmu povedlo zvětšit právě v této čínské restauraci.

Obrázek 3 *Jingu Phoenix Space Planning Organization, realizace restaurace*

3.2.2 Anya Sebton

Jedna z předních skandinávských interiérových a oceňovaných designérek Anya Sebton, která spolupracuje s výrobci jako jsou Lammmhults, Asplund a Abstracta. Její díla můžeme najít na letištích, muzeích a velvyslanectvích po celém světě. Jednoduchost, dokonalé řešení, minimalistické pojetí a práci s formou, která vždy úzce reaguje s funkcí z ní udělaly uznávanou designérku. To všechno je patrné v konceptu oddělovacích stěn Scala, které navrhla pro Abstracta. V tomto projektu pracuje s vlnitým železným plátem. Jedná se o výraznou vizuální identitu, a zároveň chytré řešení paravánů, poněvadž u vlnitých zástěn je známé, že účinně tlumí zvukové vlny.²⁹

²⁸ *Sui Han San You Restaurant by JINGU PHOENIX SPACE PLANNING ORGANIZATION* [online]. 2019. Dostupné také z: <http://88designbox.com/architecture/sui-han-san-you-restaurant-by-jingu-phoenix-space-planning-organization-3270.html>

²⁹ *Anya Sebton* [online]. Dostupné také z: <https://abstracta.se/designer/anya-sebton/>

3.2.3 Joel Escalona

Mexický designér a ředitel designové značky NONO, Joel Escalona, nezbytně patří do mých rešerší. Jeho produkty jsou především o eleganci a harmonii v propojení s přírodními materiály. Tvoří velmi minimalistické a luxusní kousky do interiérů.

Jeho obsáhlá kolekce s názvem *Laws of Motion* (2019) byla navržena Escalonem exklusivně pro designovou značku BREUER. *Laws of Motion* tvoří pět forem *Zrychlení*, *Síla*, *Gravitace*, *Pohyb* a *Rychlost*. Cílem Escalony je prozkoumat konkrétní pojmy a vyjádřit je do podoby designových produktů.³⁰

Obrázek 4 Joel Escalona, kolekce *Laws of Motion* – *Acceleration*

³⁰ Joel Escalona and BREUER Share *Laws of Motion* [online]. 2019. Dostupné také z: <https://design-milk.com/joel-escalona-and-breuer-share-laws-of-motion/>

3.3 Pruhy

Proužek je úzká podlouhlá plocha, čára, pás, pruh, nebo tenký či úzký předmět výrazně se lišící od svého okolí.³¹

Setkáváme se s ním už od pradávna. Proužku si všímáme např. na římských budovách v podobě kanelur, na silnici, ale i v módě. Trend pruhů je stále velmi oblíbený a můžeme jej hledat a nacházet všude kolem nás.

Pruhy mne oslovily už několik let zpátky, kdy jsem si pořídila jednodílné modrobílé proužkované retro plavky s nohavičkami, poprvé viděla práce Jaime Hayona, roláže od českého rodáka Jiřího Koláře nebo Vasarelyho op artové Zebry. Dalším impulsem mi byly antické a empírové budovy. Nýbrž můj obdiv patří novobarokní budově Opery v Garnier v Paříži, která se stala v současné době pro mne velmi významnou. Pruhované sloupy zdobící vnější i vnitřní prostory operní budovy byly vnuknutím myšlenky užití pruhů v mé bakalářské práci.

3.3.1 Pruhy v designu

3.3.1.1 *Agustina Bottoni*

Argentinská produktová designérka Agustina Bottoni se sídlem v Miláně, patří k jedněm z mých oblíbených autorů a velkou inspirací. Vystudovala univerzitu v Buenos Aires, nějakou dobu pracovala jako módní návrhářka, a poté se vrátila zpátky ke studiu a magisterský titul z produktového designu si obhájila na NABA Milan.³²

Práce designérky je velmi různorodá. Navrhuje pro různé značky, galerie, pohostinství, také se věnuje výrobě nábytku a textilu. Vytváří různé instalace a výlohy s promyšlenými koncepty. Bottoni vyrábí i malé předměty např. ze skla. Nebojí se ani experimentování

³¹ Pruh. *Wikipedie otevřená encyklopedie* [online]. 2018. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pruh>

³² *Agustina Bottoni* [online]. Dostupné také z: <https://www.eshgallery.com/en/artist/agustina-bottoni/>

s různými materiály a na svých projektech spolupracuje s italskými řemeslníky. V jejích produktech můžeme vidět paletu jemných barev v kombinaci dokonalých linií. Snaží se zachovat autenticitu materiálu a velmi minimalisticky s ním pracovat. Baví mě hlavně lehkost a něžnost předmětů a instalací, které autorka vytváří.

Její díla byla prezentována a oceněna na prestižních mezinárodních designových a uměleckých institucích, jako je London Design Fair, Triennale di Milano, Salone del Mobile & Maison et Objet.³³

Dílo, jež mě u autorky nejvíce oslovilo je trio koktejlových sklenic s názvem Calici Milanesi, ty se staly inspirací pro moji bakalářskou práci. S haptičností ve skle ráda pracuji a Bottoni dokonale propojila hapticitu do podoby kanelur.

Obrázek 5 Agustina Bottoni, *Calini Milanesi*

Tento set vytvořen z borosilikátového skla je inspirován milánskou vilou Necchi Campiglio. Bottoni chce tímto produktem vzdát hold italskému architektu Pierru Portaluppiho, který vilu postavil v letech 1932.

Designérka sama uvádí, že vila je jedno z jejích oblíbených míst v Miláně a hlavní inspirací jí byly geometrické tvary v kombinaci s jemnými materiály. Dále chtěla poukázat na milánskou tradici setkávání se s přáteli u koktejlů, a to především u nápoje zvaném aperitiv.

³³ Agustina Botton: *ABOUT ME* [online]. Dostupné také z: <https://www.agustinabottoni.com/about>

*The Aperitivo is an everyday ritual and a well-deserved pause for the busy Milanese lifestyle.*³⁴

K vytvoření takto dokonale finálního produktu si autorka prošla opravdu dlouhým vývojem. A tak není divu, že se designérka setkala s úspěchem na Milan Design Week konající se začátkem roku 2018, kde představila skleněnou kolekci Celici Milanesi.³⁵

3.3.1.2 *Virgil Abloh*

Virgil je americký umělec, inženýr, architekt, módní návrhář, a dokonce se stal ředitelem ikonické módní značky Louise Vuitton. Tento kreativní umělec spolupracoval s mnoha známými značkami.³⁶ Jeden z nejpůsobivějších projektů vytvořil ve spolupráci s luxusní francouzskou ikonou Baccarat Crystal. Navrhnul kolekci Crystal Clear představující křišťálový lustr s profilovou strukturou něžných linek. Pro mne jsou více působivější křišťálové sklenice inspirované fastfoodovými kelímky s brčkem. Abloh dokázal z tak obyčejného kelímku vytvořit naprosto luxusní záležitost. Minimalistický vzhled a velmi jednoduchý design podtrhnutý lineárním žebrováním je naprosto neuvěřitelnou kombinací s křišťálovým sklem.

3.3.1.3 *TOEKO*

TOEKO je velmi luxusní architektonické a designérské studio zabývající se interiérovým provedením. V minimalistickém pojetí interiérů s propojením s luxusními materiály jako je třeba mramor vznikají velmi působivé interiéry.

Linen Flat je interiérové a koupelnové řešení, který vzniklo v Londýně a stalo se inspirací pro sprchu z kolekce Imbrem. Tyto velmi zdařilé koncepty jsou příkladem, jak studio umí elegantně pracovat s linií, jednoduchostí, minimalismem a moderním nádechem. Sprchový kout je navržen tak, aby se stal ústředním prvkem koupelny. Kombinace přírodního mramoru a mosazi se navzájem doplňuje.³⁷

³⁴ *Agustina Bottoni creates cocktail glasses based on Milanese architecture* [online]. 2018. Dostupné také z: <https://www.dezeen.com/2018/06/10/agustina-bottoni-cocktail-glasses-calici-milanesi-design/>

³⁵ *tamtéž*

³⁶ ŠMALCLOVÁ, Martina. Novým ředitelem pánských kolekcí Louis Vitton je Virgil Abloh! *Luxury Prague Life* [online]. 2018 [cit. 2021-5-29]. Dostupné z: <https://www.lp-life.cz/louis-vuitton-virgil-abloh>

³⁷ *TOLKO* [online]. Dostupné také z: <https://www.tolkointeriors.ru/imbrem>

Obrázek 6 *Imbrem Luxury Shower*

3.3.1.4 *Anya Sebton & Eva Lilja Löwenhielm*

Dvě skandinávské designérky s individuální kariérou, které se jednou za čas spojí a pracují na společných projektech. Pospolu vystavovali např. na stockholmském veletrhu v roce 2016.

Velkým úspěchem se stala jejich kolekce nábytku Palais Series oceněna Nábytkem roku od Sköna Hem, jedna z nejprestižnějších cen ve Švédsku. Designérké duo na tomto projektu spolupracovalo s významnou skandinávskou designérskou společností ASPLUND.

Obrázek 7 *Anya Sebton & Eva Lilja Löwenhielm, Palais*

Série Palais vychází ze starověkých antických paláců a sloupů. Myšlenkou bylo vyrobit produkty inspirované historickým prostředím s propojením dobře řemeslným zpracováním.

Dále pro vznik kolekce Palais hledají designérky inspiraci i v díle od Daniela Burena na nádvoří Palais Royal v Paříži. Produkty jsou vyrobeny z barevných dubových dílů v kombinaci s lakovanými dubovými dýhovými deskami.³⁸

*We have chosen to play with the elegance and luxury from past tense with a semi-circular profile that creates a beautiful relief together with a pure Scandinavian expression Anya Sebton & Eva Lilja Löwenhielm*³⁹

3.3.2 Pruhy v architektuře

3.3.2.1 Daniel Buren

Uznávaný francouzský konceptuální a minimalistický umělec Daniel Buren narozen roku 1938, je mým dalším představitelem a inspiračním zdrojem. V dílech Daniela Burena se setkáváme s tématem perspektivy, trojrozměrné perspektivy, která nás obklopuje. Jeho obrazy dokážou až diváka zmást při použití primárních a sekundárních barev, podlouhlých barevných a svislých pruhů, které jsou znakem umělcova díla.⁴⁰

Burenova nejprovokativnější a nejkontroverznější avantgardní umělecká instalace je k navštívení na vnitřním nádvoří Královského paláce, zvaného Cour d'Honneur v Paříži. Instalace s názvem Les Deux Plateaux či Colonne de Buren byla vytvořena v letech 1985-86 na bývalém parkovišti. Burenovo dílo tvoří 260 černobílých pruhovaných sloupů v různých výškách a uspořádání do pravidelné řady. Sloupy vyrobené z bílého carrarského a černého pyrenejského mramoru mají i svoji funkci zamaskovat nevzhledné větrací šachty. Instalace se setkala i s protesty a byla napadena pro svoji cenu a nevhodnost k historické památce. Nakonec projekt vyhrál, byl nainstalován a my celé dílo můžeme vidět a projít se mezi Burenovými sloupy i dnes.⁴¹

Obrázek 8 Daniel Buren, *Les Deux Plateaux*

³⁸ *Palais Series is Furniture of the Year* [online]. 2018. Dostupné také z: <https://www.scandinaviandesign.com/palais-series-is-furniture-of-the-year/>

³⁹ tamtéž

⁴⁰ *Daniel Buren* [online]. Dostupné také z: <https://www.galleriacontinua.com/artists/daniel-buren-11>

⁴¹ *The Tres Modern Colonne de Buren in Paris' Palais Royal, a Paris Hidden Gem* [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.thegeographicalcure.com/post/the-tr%C3%AAs-modern-colonne-de-buren-in-paris-palais-royal>

3.4 Práce se skleněnými trubicemi

3.4.1 Petr Stanický

Petra Stanického jsem do svého výběru řešerší vybrala záměrně. Jedna z inspirací mi byly site-specific instalace za použití skleněných trubice v kombinaci s kovovými mřížemi.

Jedná se zároveň o mého současného profesora na vysoké škole a vedoucího mojí bakalářské práce. Petr Stanický mi je po celou dobu mého studiu velkou oporou a při vzniku závěrečné práce mi poskytl cenné informace a po konzultacích s ním mě vždy jeho podpora a slova podnítila pracovat dál a nevzdávat se.

Profesor Stanický vytváří monumentální instalace do určitého místa. Jeho práce je většinou kombinací kovu a skla. Z jeho minimalistické tvorby můžeme zaznamenat rafinovaně řešené průhledy mezi sklem, kovem a prostorem. Hra s prostorem a průhledy skrze sklo jsou velmi zásadní v tvorbě umělce, jež vznikají za pomoci kovových mříží, tabulového skla nebo skleněných trubic.

Obrázek 9 Petr Stanický a jeho instalace v Galerii Kuzebauch

Dílo na obr. jsme mohli vidět v Galerii Kuzebauch na výstavě Skloprostor na přelomu let 2016 a 2017. Pro mě ale nejzásadnějším dílem Petra Stanického byla instalace vytvořená pro výstavu Bylo nebylo nebylo bylo: Sklo v Galerii umění v Humpolci. Sama jsem tehdy mohla vidět vývoj celé instalace, která vznikala ve zlínském ateliéru.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 KONCEPT

Konceptem celé práce bylo vytvořit místo pro vykonání očisty. V následujících kapitolách se divák dočte, jak se práce průběžně vyvíjela a bude moci zhodnotit finální řešení mé bakalářské práce, které vedlo k navržení a reálnému zhotovení skleněného lavaba s dvěma paravány.

4.1 Vývoj konceptu

K výsledné práci jsem se dopracovala opravdu přes dlouhé promýšlení a navrhování. V prvotních návrzích jsem řešila lavabo v propojení do toaletního stolku se zrcadlem a různými lahvičkami. Celý proces práce se neuvěřitelně změnil a posunul. Od prvotních návrhů, které byly zbytečně komplikované, je naopak výsledný koncept čistý a minimalistický.

Po pročtení si symboliky a historie lavab jsem zjistila, jak zásadní byl výběr použitého materiálu pro výrobu liturgických umyvadel. Sama vnímám očistu skrze oproštění se od nepotřebných věcí a bujarých barev. Bylo tedy nezbytné pracovat s křišťálovým sklem, které je pro mne symbolem čistoty.

4.2 Vnímání očisty

Symbol očisty vnímám skrze čiré, křišťálové sklo. Ujasnění si této myšlenky bylo zcela zásadní. Ústředním motivem celé instalace se stává skleněné lavabo s dvěma paravány. Paravány mají vytvořit místo útulnějším a především intimnějším.

Moje vnímání očisty je o uvolnění se, cítit se příjemně, oprostít se od všeho hluku, myšlenek a starostí. V klidu procítit každý moment strávený s vodou. Dopřát si chvíli pro sebe a naše tělo.

Od začátku navrhování jsem věděla, že má práce bude vytvořena z čirého skla. Čiřost skla je fascinující pro svůj jedinečný vzhled, jas a optiku. Použití křišťálového skla představuje pro mnoho umělců vyjádření úcty k tomuto neskutečnému materiálu.

5 HLEDÁNÍ

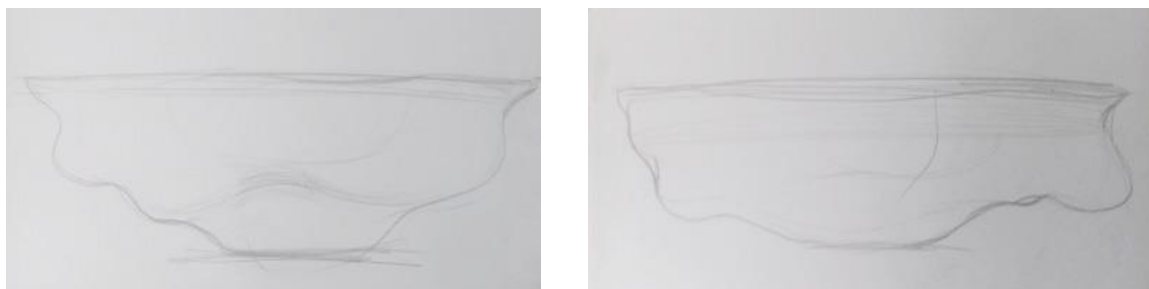
5.1 Symbolika květomluvy

Ve svém navrhování a přemýšlení nad symbolikou jsem se postupně dopracovala ke květomluvě. Květomluva neboli rostlinopis je prostředek ke sdělení našich pocitů k druhému člověku skrze květiny. Symbolika rostlin se odráží i v liturgických nádobách. Lavaba byla zpodobňována do nejrůznějších florálních tvarů. Tento poznatek mě nasměroval zkusit si navrhovat podle květin. Mohla jsem převzít rostlinnou symboliku a vytvořit redesign na konkrétní lavabo, ale tímto směrem jsem se nechtěla ubírat a cílem mělo být najít si svůj vlastní rostlinný symbol. V průběhu pročítání si květomluvy jsem se ztotožnila s violkou vonnou též známou pod názvem fialka. Viola se pro svoji intenzivní vůni využívá v parfumerství a je známá pro svoje blahodárné účinky. Velmi oblíbená je i violková lázeň. Pro tyto informace jsem si violku vybrala, ale mimo to se mi k violce vážou krásné vzpomínky na dětství, a to mě podnítilo rostlinku blíže zkoumat.

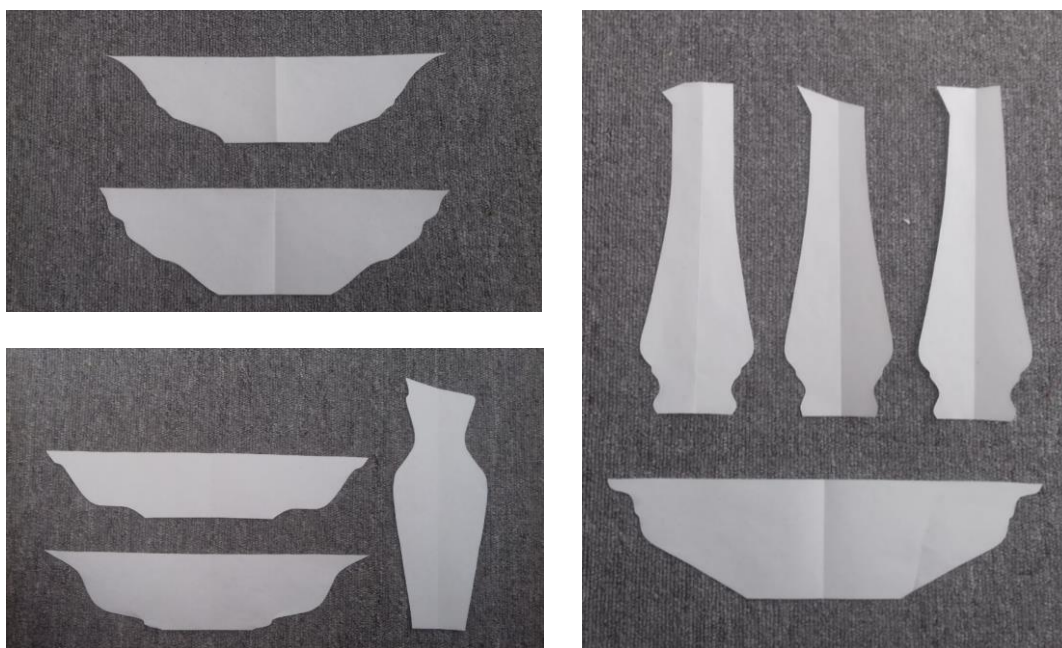
Obrázek 10 *Stonky violek*

Návrhy umyvadel vycházely z okvětních lístků a křivek stonku violek.

Obrázek 11 *Prvotní návrhy umyvadel*

V další fázi skicování jsem vycházela z kreseb stonků violek. Tvary jsem překrývala a množila přes sebe. Návrhy byly podobné původním umyvadlům se džbány.

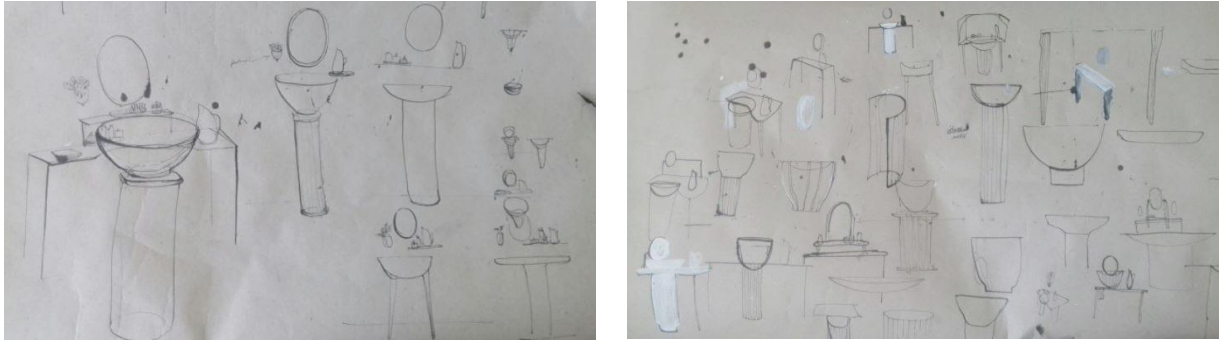
Obrázek 12 *Návrhy lavab se džbány*

Vzniklo nespočet skic a myšlenek, jak utvořit jeden celek, aby fungoval pospolu. Nakonec jsem upustila od rostlinného motivu úplně. Neviděla jsem v něm cestu dalšího posunu.

5.2 Inspirace toaletním stolkem

Prvotní idea a chápání celého konceptu mě v začátcích práce dovedlo ke studiu toaletních stolků. Výhodou stolku je velký prostor na odkládání si kosmetického náčiní např. lahviček na parfémy, dóz na uchování mastiček či drobných šperků, kosmetických líčidel nebo hřebene. Návrhy toaletního stolku a lavaba se začala prolínat do jednoho celku. Jeden z nápadů na kombinaci materiálů byl skleněný stůl doplněn o osobní artefakty. V průběhu navrhování stolku mě ovlivnil italský sklářský umělec Simone Crestani, který tvoří designové stolky se skelněnými nohama.

Ani zde jsem nakonec neviděla cestu, kterou bych chtěla jít, práce začala být překombinovaná. Od toaletního stolku jsem se nakonec přesunula k minimalističtějšímu pojetí.

Obrázek 13 *Skici*

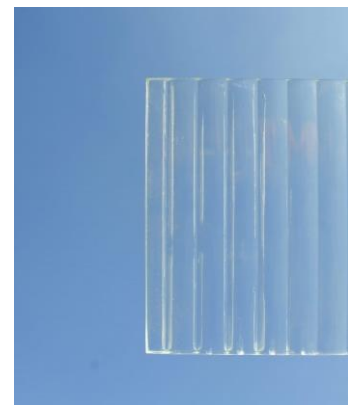
5.3 Inspirace vycházející z kanelur

V této návrhové části se odpošťuji od toaletních stolků a dávám důraz na umyvadlo.

Jak jsem již psala v kapitole rešerší, pruhy a systematicčnost linií, kterých si všímám kolem sebe mě utvrdilo, abych hledala inspiraci ve starověkých antických budovách. Mohutné pruhované sloupy starověkých chrámů se staly pro finální návrh správným řešením.

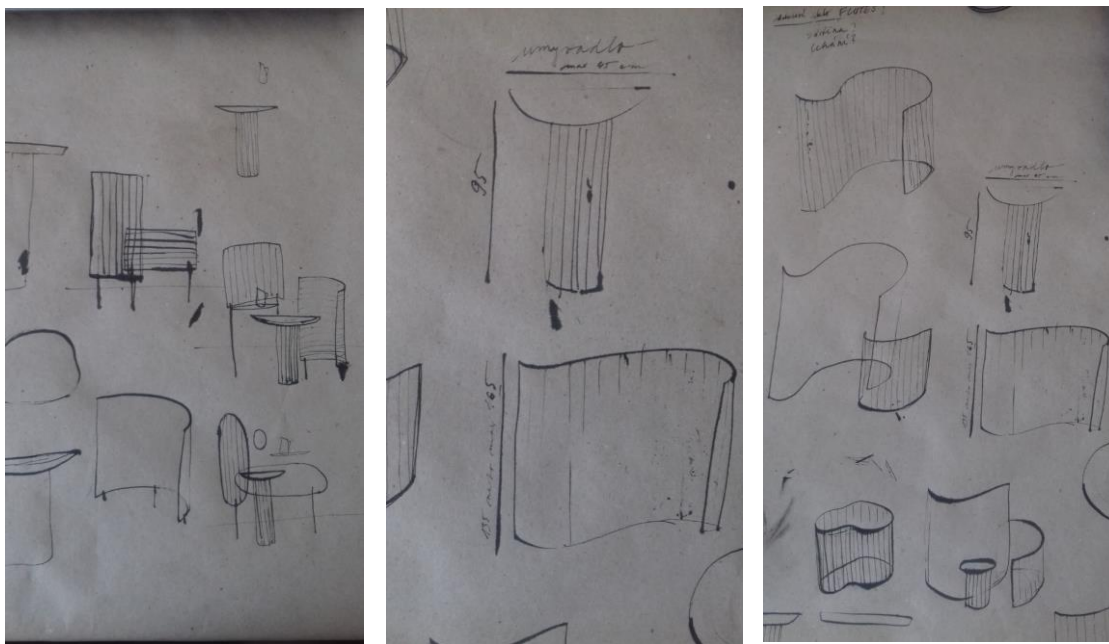
Když jsem přišla na použití motivu pruhů, přišla další část práce. Začala jsem řešit, jak pruhy promítnout ve skle. Zda pruhy vytvořit pomocí brusy nebo pracovat s nařezaným tabulovým sklem a seskládat pláty vedle sebe.

V této chvíli jsem si vzpomněla na designové stolky od Thinkk Studio. Vytvořené ze čtyř dílů tabulového skla s vlnitým povrchem. Vlnitá struktura je plastická a haptická. Hapticita, především rafinovaně použitá ve skle je forma, s kterou často pracuji ve svých dílech a produktech. Hledání vhodného materiálu jsem pro tuto chvíli našla ve skle zvaném FLUTES. Zde nastává otázka, jak s plochým sklem dále pracovat. Můžeme si představit použití velkých plátů za tepla ohnutých do požadované křivky a tvaru. Bohužel po technické i technologické, a především finanční stránce jsem rozvíjení idey upustila.

Obrázek 14 *Thinkk Studio, stolec*Obrázek 15 *Tabulové sklo Flutes*

5.4 Inspirace s prací se skleněnými trubicemi

Při skicování jsem postupně přicházela s myšlenkou použít skleněné trubice, které by nahradily ploché sklo. Zde tedy končí hledání s výběrem typu skla. Zde se setkáváme s prvními návrhy paravánů.

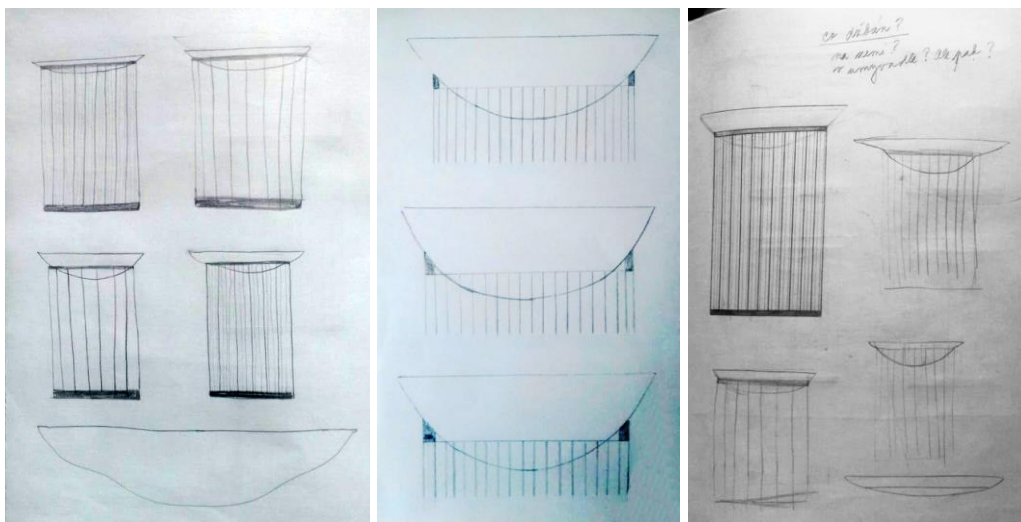
Obrázek 16 *Skici*

6 NAVRHOVÁNÍ A FINÁLNÍ ŘEŠENÍ

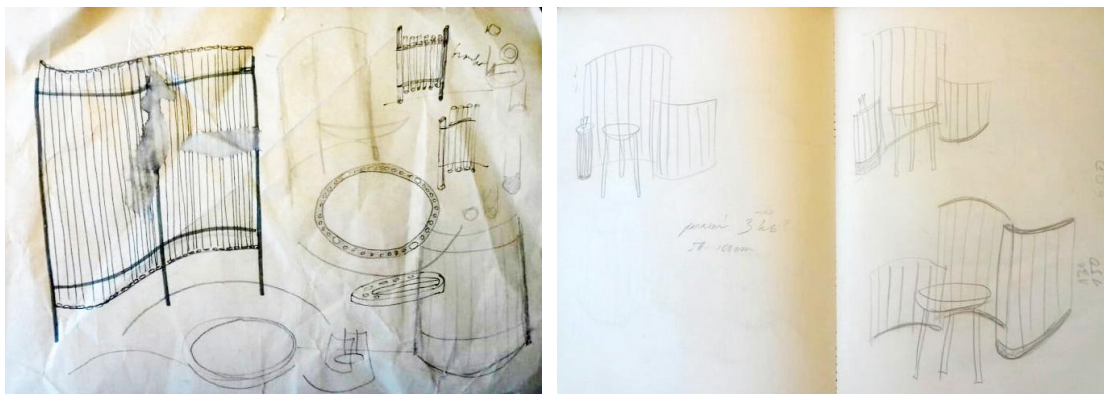
V kapitola se konečně dostávám k postupnému konci uspořádání si myšlenek a uvědomění si, co je důležité, a jak celkovou práci nejlépe vyjádřit. Jedna z hlavních věcí byla a je, že měřítkem celé instalaci jsem pouze já, rozměry lavaba a paravánů mají svoje opodstatnění.

6.1 Navrhování

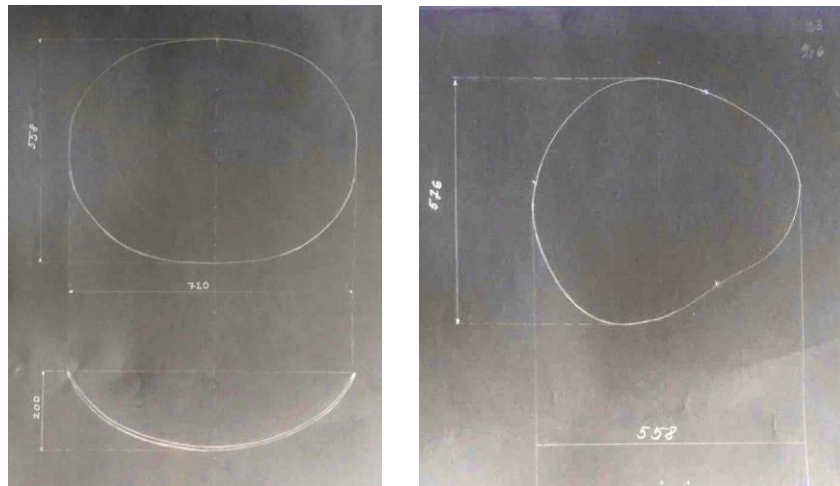
Umyvadlo je centrálním motivem celého konceptu, a proto by mělo být dominantním prvkem. Abych význam umyvadla povýšila, navrhla jsem lavabo s vypouklým dnem a posadila jej do sloupu vytvořeného ze skleněných trubic. Tvar obkresluje přesnou linii umyvadla. Z dálky si můžeme všimnout, že celek nám připomíná tvarem a pruhovaností antický sloup.

Obrázek 17 *Návrh na umyvadlo*

Obrázek 18 *Skici*

Obrázek 19 Vybrané návrhy umyvadla

6.2 Prostorové modely

Abych si lépe dokázala představit výslednou instalaci, začala jsem vytvářet prostorové modely pomocí vlnitého kartonu a polystyrenu.

6.2.1 Kartonové modely

Vyrobila jsem si kulisy menších paravánů 1:1. Zde jsem hledala správné křivky a tvary, abych zjistila správný rádius paravánu, aby dobře stál a nepadal.

Obrázek 20 Zkoušky a hledání správných tvarů

6.2.2 Polystyrenové modely

Modely v měřítku 1:1 se ručně vysekávaly a tvarovaly ze styrodurových a polystyrenového bloků za pomoci různých nástrojů např. nožů, pilek pilníků, rašplí, smirkových papírů a houbiček.

Obrázek 21 *Proces výroby modelů 1:1*

Ze styroduru jsem vyrobila dva modely umyvadel. Na obr. 22 model nalevo měl být finálním tvarem. Velikost umyvadla byla $720 \times 550 \times 350$ mm. Jeho organický tvar můžeme lépe vidět na vedlejším obr. 23.

Obrázek 22 *Styrodurové modely*

Obrázek 23 *Model*

Kvůli velikosti umyvadla by nebylo možné jeho tvar nechat nafoukat na sklářské huti ve Valašském Meziříčí, kde pod záštitou naší univerzity máme pravidelné praxe. Byla mi nabídnuta možnost foukání v Janštejně, kdy po konzultaci s huťmistrem mi bylo doporučeno velikost umyvadla zmenšit alespoň na 650 mm.

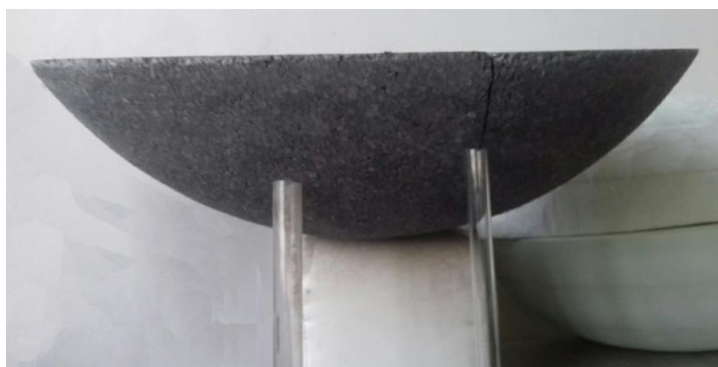
Až při zhotovení obou modelů vytvarovaných podle kresebných návrhů jsem došla k závěru, že kresba na papíře vyzněla lépe než 3D model. Model na obr. 23 nebyl špatný tvarem, ale nespĺňoval moje kritéria. Organický tvar jsem si dokázala představit jako solitér.

Rozhodla jsem se, že umyvadlo musí vycházet z antického sloupu a mít symetričtější tvar. Nezbyvalo než pokračovat a vyřezala jsem si nový, poslední model. Na jeho výrobu jsem použila polystyren. Tento tvar se stal finálním. Velikost polystyrenového modelu odpovídá 550 × 450 × 180 mm.

Obrázek 24 *Výsledný tvar umyvadla*

Následně jsem si zkoušela velikosti různých skleněných trubic, které jsem našla na ateliéru. Na obr. můžeme porovnat průměry 15 mm a 20 mm.

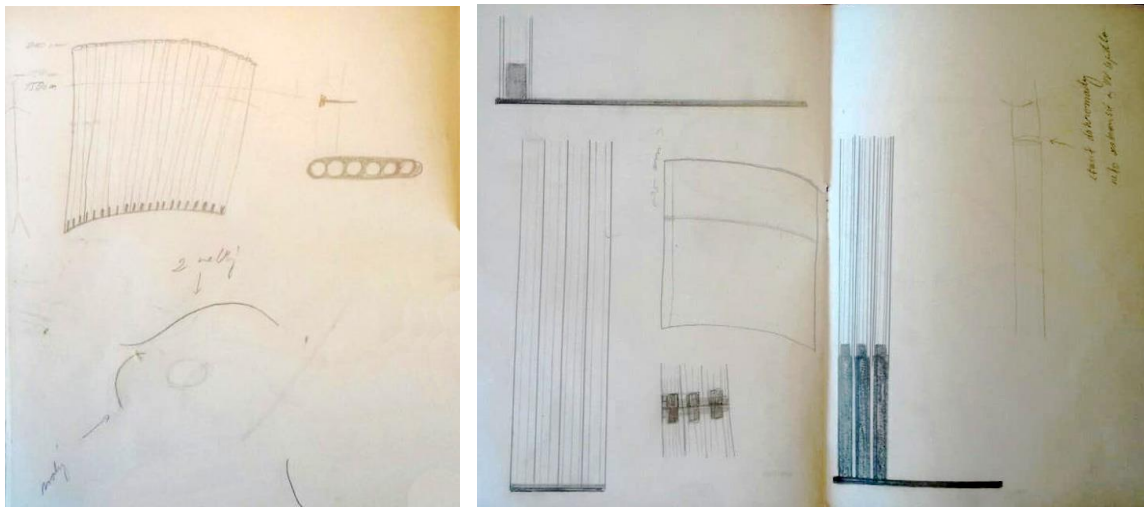

Obrázek 25 *Porovnávání trubic*

6.3 Ukotvení skleněných trubic do kovových částí

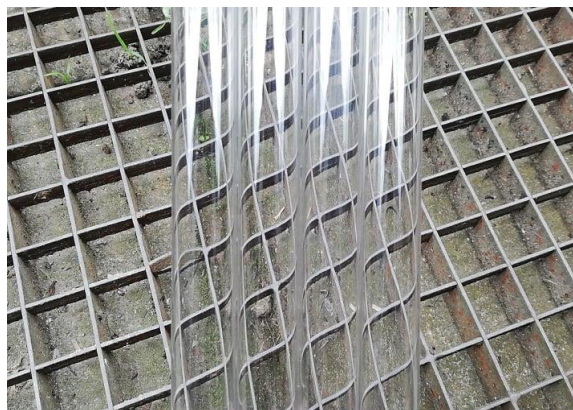
Je důležité se zaměřit i na vývoj ukotvení skleněných trubic a umyvadla. Tato část si prošla obrovskými změnami a nespočet návrhů. Zde bylo nutné se radit s technikem a technologem, kvůli výrobě a možnostem konstrukcí.

Jelikož jsem chtěla mít velký paraván do výšky 180 cm, potřebovala jsem trubice odsadit od země. Než jsem upustila od navrhování odsazení trubic o 30 cm, vymýšlela jsem různé napojování skleněných trubic mezi sebou nebo kovovými díly.

Obrázek 26 Ukotvení paravánů a do kovových dílů

Žádná ze skic nebyla správným řešením. Po technické i estetické stránce jsem nakonec došla k závěru, že odsazení trubic od země není tak špatný nápad. Když se podíváme skrze trubice, všimneme si, jak optika trubic rozmazává a deformuje pozadí. Podle mého by to mohlo být příjemným kontrastem, vidět holé nohy dotyčného a zbytek jeho těla by se za paravánem měnil při pohybu.

Obrázek 27 Deformace pozadí skrz skleněné trubice

6.4 Rendery

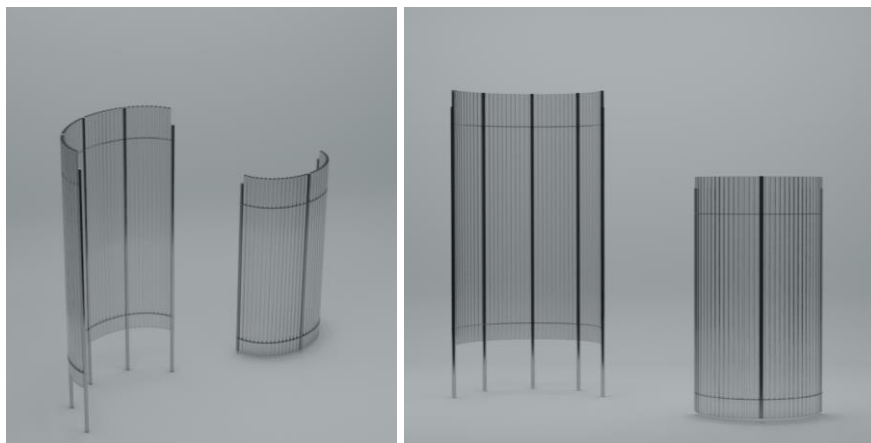
Podle kreseb byly zhotovené rendery a udělané technické výkresy pro výrobu kovových částí.

Obrázek 28 *Velký paraván*

Obrázek 29 *Přední strana malého paravánu*

Obrázek 30 *Paravány*

6.5 Finální řešení

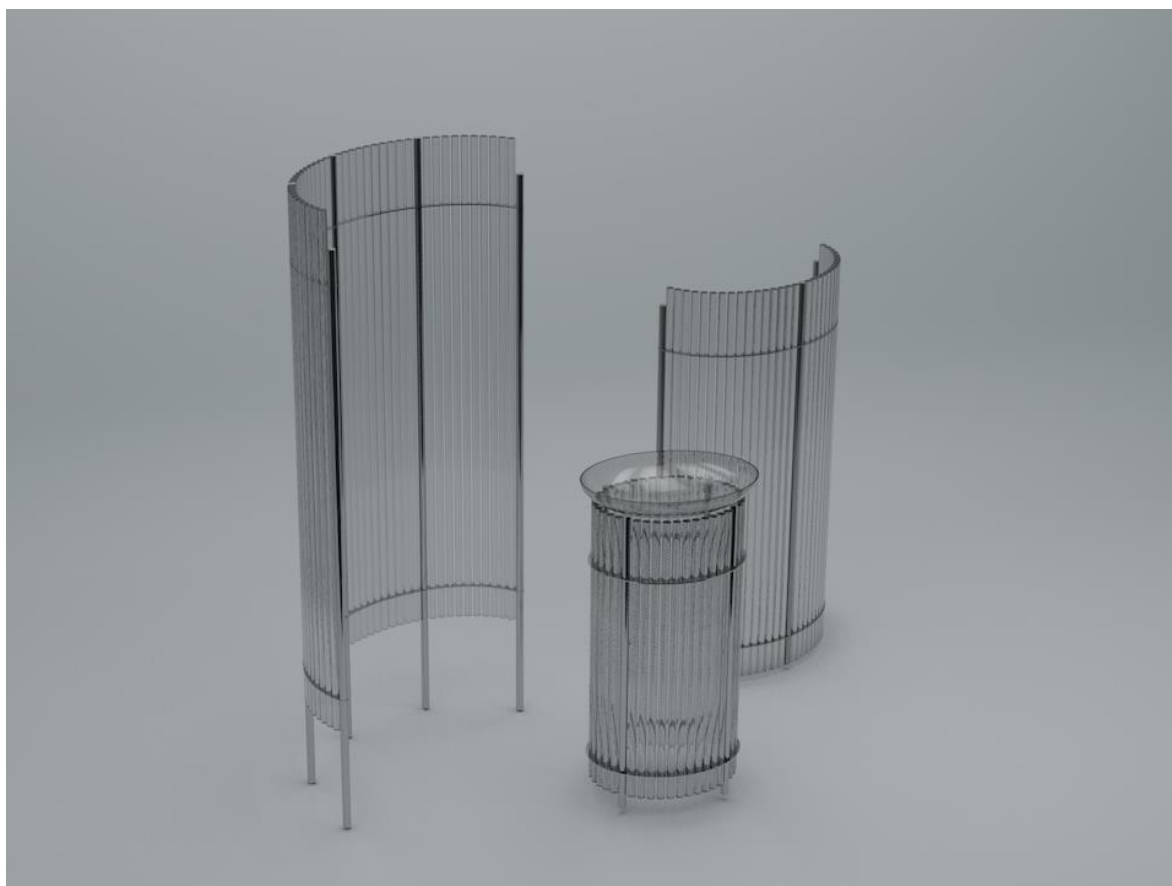
Po dlouhém hledání se dostávám ke konečnému řešení. A zde bych shrnula svoje myšlenky.

Očistu vnímám skrze čiré sklo, s kterým pracuji v této práci. Vypěstlost starověkých kultur a jejich celkové vnímání očisty, hygienických návyků a rituálních obřadů je mi blízké. Proto symbol čistoty vkládám nejen do čirého skla, ale i do lavaba, které je ústředním motivem celé instalace.

Pro samotnou očistu je důležitá voda. Vždy mě u vody fascinoval moment, kdy se vody dotknu a omyji si ruce. Často se u tohoto každodenního rituálu zasním a přemýšlím co cítím, když se vody dotýkám. Díky tomuto uvědomění si, mi přišlo správně upustit od výroby nádoby na vodu, kterou bych se polévala.

Aby vzniklo co nejvíce intimní místo, jsou kolem lavaba postavené dva paravány. Jeden nižší do úrovně mých ramenou a druhý velký. Za velkým paravánem nepůjde dotyčné osobě vidět do tváře, ale zrak se přesune na nohy, které budou vykukovat ven.

Celá instalace je takovou skládačkou. Záměrem bylo, aby se celek dal dobře seskládat a převést na *místo* a podle návodu se mohl opět zase složit.

Obrázek 31 *Výsledná vizualizace*

7 REALIZACE

V následující kapitole se zaměřuji už na finální realizaci bakalářské práce.

7.1 Technické údaje

LAVABO

Rozměr skleněného umyvadla: 560 × 475 × 160 mm

Tloušťka umyvadla: 4,5 mm

Skleněné trubice: 38 ks

Průměr skleněných trubic: 22 mm

Nerezová trubka: 4 ks

Průměr nerezové trubky: 22 mm

Nerezové díly: 2 ks

Tloušťka nerezového dílu: 3 mm

Rozměr celého umyvadla na výšku: 1 000 mm

MALÝ PARAVÁN

Rozměr: 700 × 1 270 × 300 mm

Skleněné trubice: 32 ks

Nerezové trubky: 3 ks

VELKÝ PARAVÁN

Rozměr: 1 000 mm × 1 800 × 300 mm

Skleněné trubice: 38 ks

Nerezové trubky: 5 ks

7.2 Formování

Výsledný model se nastavil dvoucentimetrovým nadměrkem a poté se polystyrenový tvar zaformoval do sádry. Forma se vyztužila a zpevnila přidáním speciální textilie. Na bok formy se přidaly a zasádrouvaly dvě dřevěné ručky pro lepší přenos a uchycení při foukání. Po zaschnutí byly polystyrenové části odstraněny. Forma se dočišťovala a vnitřní část se dohlazovala a zbrušovala. Nakonec se skrz formu navrtaly malé otvory, aby měl vzduch kam unikat při foukání umyvadla.

Obrázek 32 *Výroby sádrové formy*

7.3 Sklárna Janštejn

7.3.1 Foukání

Forma umyvadla byla dovezena na sklářskou huť v Janštejně. Zde mi mistři nafoukali čtyři umyvadla. Při jejich výrobě se bohužel dva tvary lehce zdeformovaly. Výhodou je, že pro finální instalaci je potřeba jednoho umyvadla.

Obrázek 33 *Výroba umyvadla*

6.2.3.1 *Zušlechtování*

Ve sklárně mi vyšli vstříc a tvary mi opakaly a zabrousily. Sámování hran a důkladné vyleštění umyvadel se dělalo v naší školní zlínské dílně.

Obrázek 34 *Vychlazené kusy připravené na opuknutí*Obrázek 35 *Umyvadla po opuknutí a proces broušení*

7.4 Skleněné trubice

Skleněné trubice byly odkoupeny od sklárny Janštejn v době, kdy jsem byla na huti nechávat foukat skleněná umyvadla. Trubice jsou značené pod normou SIHOST tzv. sodno-vápenato-hořečnato-hlinito-křemičité sklo.

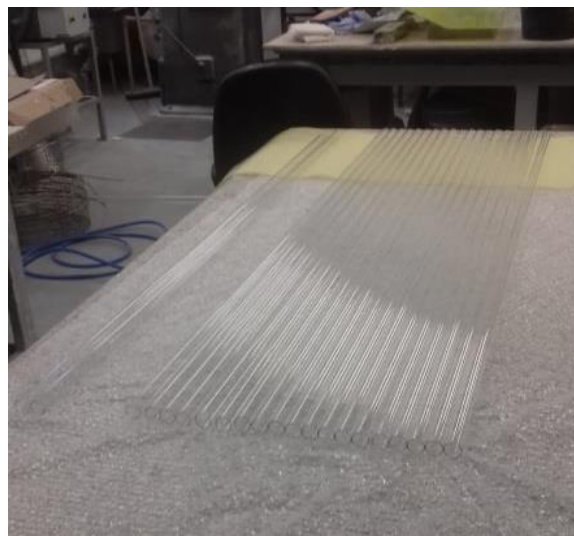
Délka trubic: 1 500 mm

Průměr: 22 mm.

Obrázek 36 *Krabice s trubicemi*

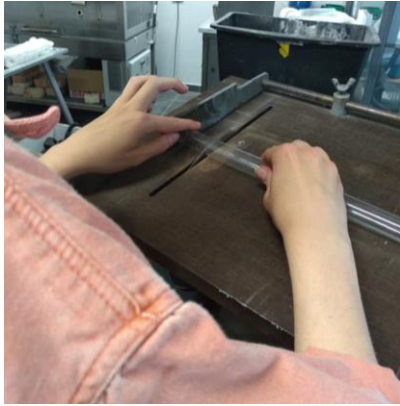
Trubice jsem musela nejprve probrat. Poté přišla část jejich umývání a čištění jarovou vodou a dokonalého usušení za pomoci kompresoru.

Obrázek 37 *Očištěné a odmaštěné trubice*

S čistými trubicemi jsem se odebrala k ruční řezačce a nastavila si požadovanou délku pro řezání. U velkého paravánu jsem nechala danou délku trubic.

Nařezané trubice se povedlo nad kahanem zatavit.

Obrázek 38 Ruční řezání skleněných trubic

Obrázek 39 Porovnání

7.5 Kovové konstrukce

Vylaserovaných komponenty jsem si nechala zakázkově vyrobít ve firmě Petr Klobás Kovovýroba. Komponenty jsou z nerezového plátu o síle 3 mm.

Obrázek 40 Vylaserované díly

Kovové nosné nohy mi vyráběl přítel podle mých výkresů. Nohy jsou z nerezových trubek rozdělené na tři části, které se dají zkompletovat. Průměr kovové trubky je stejný jako u skleněné trubice tj. 22 mm.

Obrázek 41 *Výroba kovových nohou*

Obrázek 42 *Veškeré kovové trubice*

Obrázek 43 Složená konstrukce

Obrázek 44 Umyvadlo v konstrukci

Obrázek 45 *Detail dosednutí umyvadla na konstrukci*

Zásadní věc je i uchycení trubic do konstrukce. To je vyřešené o smršťovací čirou bužírku. Ještě je v záloze čirý O – kroužek.

Obrázek 46 *Smršťovací bužírka*

8 INSTALACE

Výsledná instalace teprve proběhne, a to v 94. budově v areálu zlínského Svit, kde budou obhajoby závěrečných prací, a poté jejich zveřejnění večerní vernisáží. Prostory nám zapůjčené se nachází ve čtvrtém podlaží čtyřidevadesáté budovy. Je nám k dispozici jedna část podlaží o velkém prostoru. Své místo mám již vybrané a ráda bych práci nainstaloval do přední části u oken, směrem od centra Zlína orientovaném na východ. Instalace bude podpořena o denní světlo a sluneční paprsky by měly dopadat přímo na samotnou instalaci a rozehrát pomocí trubic zajímavou hru stínů.

Obrázek 47 *Pravá část prostoru 94. budovy, areálu Svit, Zlín*

9 ZÁVĚR

Svůj cíl jsem si vytyčila od začátku, vytvořit klidné místo jen pro sebe a moji každodenní rituální očistu. To, jak bude místo nakonec vypadat jsem přesně nevěděla, ale bylo mi jasné, že se tam budu cítit příjemně a bude to místem jen mým.

Celá práce si prošla velkým vývojem, i když nastalo velkých zlomových bodů, kdy jsem nechtěla jít jiným směrem a nedělat kompromisy, jsem za sebe ráda, že jsem to nevzdala a bojovala dál. Myšlenek i nápadů bylo nespočet a v práci jsem uvedla jen její zlomek. Sice se jednalo o slepé uličky, ale přišlo mi správné je zde zmiňovat. Bez nich bych se totiž neposunula a nerozvinula koncept tak daleko. S tématem očisty a různých toaletních náčiní se chci věnovat i do budoucna. Péče o náš zevnějšek patří k mým dlouhodobým zaměřením. Hlavně, co se týče historických a rituálních záležitostí. Doufám, že jsem divákovi ukázala nový pohled na hygienu a očistu samotnou. A že bude třeba příště více vnímat omytí si rukou křišťálově čistou vodou a užijete si té chvíle jako já.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

SMITH, Virginia. *Dějiny čistoty a osobní hygieny*. Praha: Academia, 2011. ISBN 978-80-200-1885-4.

RUIZOVÁ, Libuše. *Očista ducha i těla: tělesná hygiena v kulturní historii*. Praha: Národní památkový ústav, generální ředitelství v Praze, 2013. ISBN 978-80-7480-001-6.

VOKÁČOVÁ, Věra. *Lavabo-flakon: hygienické a toaletní náčiní pěti staletí*. Praha

BLAŽÍČEK, Oldřich J. a Jiří KROPÁČEK. *Slovník pojmů z dějin umění: názvosloví a tvarosloví architektury, sochařství, malby a užitého umění*. Vyd. 2. Praha: Aurora, 2013. ISBN 978-80-7299-104-4.

TOGNER, Milan. *Historický nábytek: terminologický slovník historického nábytku od gotiky po počátek 20. století: materiálůvá skladba – technologie – typologie a slohové projevy*. Brno: Datel, 1993.

DUFKOVÁ, Ludmila. *Osobní hygiena na šlechtických sídlech: [katalog výstavy pořádané 19.6.-30.9.2003 v kočárovně Státního zámku Vranov nad Dyjí]*. Brno: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště, 2003. ISBN 80-86752-08-9.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

př. n. l.	před naším letopočtem
např.	například
apod.	a podobně
mm	milimetr
tzv.	takzvaně
ks	kus

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Lukas Blaha, Lavabo, 2019.....	18
Obrázek 2 Jingu Phoenix Space Planning Organization, restaurace Sui Han San You	19
Obrázek 3 Jingu Phoenix Space Planning Organization, realizace restaurace	20
Obrázek 4 Joel Escalona, kolekce Laws of Motion – Acceleration	21
Obrázek 5 Agustina Bottoni, Calini Milanesi.....	Chyba! Záložka není definována.
Obrázek 6 Imbrem Luxury Shower	Chyba! Záložka není definována.
Obrázek 7 Anya Sebton & Eva Lilja Löwenhielm, Palais	25
Obrázek 8 Daniel Buren, Les Deux Plateaux	26
Obrázek 9 Petr Stanický a jeho instalace v Galerii Kuzebach.....	27
Obrázek 10 Stonky violek.....	30
Obrázek 11 Prvotní návrhy umyvadel	30
Obrázek 12 Návrhy lavab se džbány	30
Obrázek 13 Skici.....	32
Obrázek 14 Thinkk Studiom stolek	32
Obrázek 15 Tabulové sklo Flutes	32
Obrázek 16 Skici.....	33
Obrázek 17 Návrh na umyvadlo	34
Obrázek 18 Skici.....	34
Obrázek 19 Vybrané návrhy umyvadla	35
Obrázek 20 Zkoušky a hledání správných tvarů.....	35
Obrázek 21 Proces výroby modelů 1:1	36
Obrázek 22 Styrodurové modely	37
Obrázek 23 Model	37
Obrázek 24 Výsledný tvar umyvadla.....	38
Obrázek 25 Porovnání trubic	38
Obrázek 26 Ukotvení paravánů a do kovových dílů.....	39
Obrázek 27 Deformace pozadí skrz skleněné trubice.....	38
Obrázek 28 Velký paraván	38
Obrázek 29 Přední strana malého paravánu	38
Obrázek 30 Paravány	43
Obrázek 31 Výsledná vizualizace.....	44
Obrázek 32 Výroby sádrové formy	44
Obrázek 33 Výroba umyvadla	44
Obrázek 34 Vychlazené kusy připravené na opuknutí	45

Obrázek 35 Umyvadla po opuknutí a proces broušení	45
Obrázek 36 Krabice s trubicemi	45
Obrázek 37 Očištěné a odmaštěné trubice	45
Obrázek 38 Ruční řezání skleněných trubic	45
Obrázek 39 Porovnání	46
Obrázek 40 Vylaserované díly	46
Obrázek 41 Výroba kovových nohou	46
Obrázek 42 Veškeré kovové konstrukce	47
Obrázek 43 Složená konstrukce.....	48
Obrázek 44 Umyvadlo v konstrukci	48
Obrázek 45 Detail dosednutí umyvadla na konstrukci	49
Obrázek 46 Smršťovací bužírka	49
Obrázek 47 Pravá část prostoru 94. budovy, areálu Svit, Zlín	50

SEZNAM ZDROJŮ OBRÁZKŮ

- Obr. 1 <https://www.tanecniaktuality.cz/recenze/lavabo-experimentalni-ocista>
- Obr.2<https://www.architonic.com/en/microsite/jingu-phoenix-space-planning-organization/10001814>
- Obr.3<https://www.architonic.com/en/microsite/jingu-phoenix-space-planning-organization/10001814>
- Obr. 4 <https://design-milk.com/joel-escalona-and-breuer-share-laws-of-motion/>
- Obr. 5 <https://www.agustinabottoni.com/about>
- Obr. 6 <https://www.tolkointeriors.ru/imbrem>
- Obr. 7 <https://www.scandinaviandesign.com/palais-series-is-furniture-of-the-year/>
- Obr. 8 <https://www.danielburen.com/images/artwork/1208#lg=1&slide=1>
- Obr.9<https://www.materialtimes.com/jak-to-vidi/ivan-neumann-prostup-skloprostorem.html>
- Obr. 10-13 vlastní
- Obr. 14 [thinkk studio designs a gradient table made of auto glass \(designboom.com\)](http://thinkkstudio.com/designs-a-gradient-table-made-of-auto-glass)
- Obr. 15 <https://sklenarstvi-online.cz/produkt/flutes-ciry/>
- Obr. 16-47 vlastní

SEZNAM POUŽITÝCH INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

https://www.fa.cvut.cz/galerie/diplomove-prace/2018-1-strnadova-mobilni-paravan-73296/f5-dp-2018-strnadova-alice-alice_strnadova_diplomova_prace.pdf?fbclid=IwAR3mni0sCQPZWix4A60ppxJGAJCqiwFHewKJms_PWX-YCyvSX96ZcuSdRIEě

Paravány a jejich historie. *Tapetuju.cz* [online]. Dostupné z: [https:// tapetuju.cz/obsah/5 – Historie-paravanu](https://tapetuju.cz/obsah/5-Historie-paravanu)

Paravány – funkčné doplnky interiéru. *Zaveska* [online]. 2016. Dostupné z: www.zaveska.sk/paravany-funkcne-dopluky/

LAVABO – EXPERIMENTÁLNÍ OČISTA [online]. 2019. Dostupné také z: <https://www.tanecniaktuality.cz/recenze/lavabo-experimentalni-ocista>

ABOUT JINGU PHOENIX SPACE PLANNING ORGANIZATION [online]. Dostupné také z: <https://www.architonic.com/en/microsite/jingu-phoenix-space-planning-organization/10001814>

Sui Han San You Restaurant by JINGU PHOENIX SPACE PLANNING ORGANIZATION [online]. 2019. Dostupné také z: <http://88designbox.com/architecture/sui-han-san-you-restaurant-by-jingu-phoenix-space-planning-organization-3270.html>

Anya Sebton [online]. Dostupné také z: <https://abstracta.se/designer/anya-sebton/>

Joel Escalona and BREUER Share Laws of Motion [online]. 2019. Dostupné také z: <https://design-milk.com/joel-escalona-and-breuer-share-laws-of-motion/>

Pruh. *Wikipedie otevřená encyklopedie* [online]. 2018. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pruh>

Agustina Bottoni [online]. Dostupné také z: <https://www.eshgallery.com/en/artist/agustina-bottoni/>

Agustina Botton: ABOUT ME [online]. Dostupné také z: <https://www.agustinabottoni.com/about>

Agustina Bottoni creates cocktail glasses based on Milanese architecture [online]. 2018. Dostupné také z: <https://www.dezeen.com/2018/06/10/agustina-bottoni-cocktail-glasses-calici-milanesi-design/>

ŠMALCLOVÁ, Martina. Novým ředitelem pánských kolekcí Louis Vitton je Virgil Abloh! *Luxury Prague Life* [online]. 2018 [cit. 2021-5-29]. Dostupné z: <https://www.lp-life.cz/louis-vuitton-virgil-abloh>

TOLKO [online]. Dostupné také z: <https://www.tolkointeriors.ru/imbrem>

Palais Series is Furniture of the Year [online]. 2018. Dostupné také z: <https://www.scandinaviandesign.com/palais-series-is-furniture-of-the-year/>

Daniel Buren [online]. Dostupné také z: <https://www.galleriacontinua.com/artists/daniel-buren-11>

The Tres Modern Colones de Buren in Paris' Palais Royal, a Paris Hidden Gem [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.thegeographicalcure.com/post/the-tr%C3%AAs-modern-colones-de-buren-in-paris-palais-royal>

